

Kompetence strokovnjakov za obvladovanje okužb, povezanih z zdravstvom (OPZ)

V nadaljevanju je predstavljen ECDC-jev (Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni; ECDC) seznam temeljnih kompetenc strokovnjakov za obvladovanje okužb, povezanih z zdravstvom (OPZ), razdeljen po posameznih področjih in domenah – posebej za mlade (uvajalna raven) in izkušene specialiste (ekspertna raven).

Področje 1: Vodenje programa

- Izdelava, utemeljitev in zagovorništvo programa za obvladovanje okužb, povezanih z zdravstvom (OPZ)
- Vodenje programa obvladovanja okužb, povezanih z zdravstvom (OPZ), delovnega načrta in projektov

Področje 2: Izboljšanje kakovosti

- Prispevati k upravljanju kakovosti
- Prispevati k vodenju kakovosti
- Prispevati k obvladovanju tveganj
- Izvajanje presoje strokovnih praks in ocenjevanje pravilnosti izvedbe
- Usposabljanje zaposlenih za obvladovanje OPZ
- Prispevati k raziskavam OPZ

Področje 3: Spremljanje in preiskovanje OPZ

- Oblikovanje sistema spremljanja
- Upravljanje (izvedba, spremljanje, vrednotenje) sistema spremljanja
- Prepoznavanje, raziskovanje in obvladovanje izbruhov

Področje 4: Aktivnosti obvladovanja in preprečevanja OPZ

- Izdelati algoritme za obvladovanje OPZ

- Uvesti postopke za obvladovanje OPZ
- Prispevati k zmanjšanju protimikrobne odpornosti
- Svetovanje o ustrezni laboratorijski diagnostiki in uporabi podatkov laboratorijskega informacijskega sistema (LIS).
- Dekontaminacija in sterilizacija medicinskih pripomočkov
- Nadzor okolja kot vira okužb

Tabela 1: Področja, domene in kompetence obvladovanja okužb in bolnišnične higiene za mlajše in starejše specialiste (uvodna in ekspertna raven)

Področje 1: Vodenje programa		
Domena	Kompetence mladih specialistov - uvajalna raven	Kompetence izkušenih specialistov - ekspertna raven
Izdelava, utemeljitev in zagovornišvo programa za obvladovanje okužb	<p>Znajo utemeljiti pomen obvladovanja OPZ kot ključnega elementa varnosti pacientov ter znajo predstaviti njihovo potencialno človeško in ekonomsko breme odločevalcem v zdravstvenih organizacijah</p> <p>Prispevajo k razvoju programa OPZ.</p> <p>Prispevajo k vključevanju identificiranih deležnikov v programe OPZ.</p> <p>Prepoznajo potrebo po zaščiti zdravstvenih delavcev v zdravstvenih organizacijah.</p> <p>Prevzamejo vodilno vlogo pri izdelavi in predlaganju ustreznih kazalnikov kakovosti glede spremljanja OPZ in se povezujejo z drugimi ključnimi deležniki. Pri tem upoštevajo politiko notranjega komuniciranja in javnega razkritja zdravstvenih informacij.</p> <p>Spodbujajo timsko delo na področju obvladovanja OPZ.</p>	<p>Znajo utemeljiti pomen obvladovanja OPZ kot ključnega elementa varnosti pacientov ter znajo predstaviti njihovo potencialno človeško in ekonomsko breme odločevalcem v zdravstvenih organizacijah.</p> <p>Pripravijo in predstavijo oris programa za obvladovanje OPZ z osredotočanjem na ključne elemente, ki so: izjava o poslanstvu, opis ciljev, kazalnikov kakovosti, predstavitev akcijskega načrta (vključno z rezultati), merila uspeha, pravila delovanja komisije za spremljanje bolnišničnih okužb, priročnik za navodila za delo, povezave do programov za varnost pacientov in drugih programov v zdravstveni organizaciji.</p> <p>Prepoznajo in sporočajo zahteve za program obvladovanja OPZ notranjim in zunanjim zainteresiranim stranem (vključno z zastopnikom pacientovih pravic) in razvijajo strategije za vključitev teh deležnikov v program obvladovanja OPZ.</p> <p>Določijo prednostne naloge za obvladovanje OPZ glede na značilnosti posamezne zdravstvene organizacije, vključno z varnostjo zdravstvenih delavcev, notranjim komuniciranjem in</p>

	<p>Vodijo ekipo tako, da širijo vizijo in delujejo povezovalno.</p>	<p>razkritjem informacij javnosti ob upoštevanju etičnih standardov zaščite pacientov.</p> <p>Kot je primerno za posamezno zdravstveno organizacijo, prevzamejo vodilno vlogo pri predlaganju spremljanja ustreznih kazalnikov kakovosti in se povezuje z drugimi ključnimi deležniki. Pri tem upoštevajo politiko notranjega komuniciranja in javnega razkritja zdravstvenih informacij.</p> <p>Spodbujajo timsko delo na področju OPZ.</p> <p>Vodijo ekipo tako, da širijo vizijo in delujejo povezovalno.</p>
<p>Vodenje programa OPZ, načrta dela in projektov</p>	<p>Prispevajo k upravljanju programa za obvladovanje OPZ oz. drugih programov o neželenih dogodkih (od zasnove do ocene učinka, vključno s proračunom) v skladu z evropskimi, nacionalnimi in lokalnimi predpisi ter politiko zdravstvene organizacije.</p> <p>Sodelujejo pri oblikovanju organizacijske strukture za obvladovanje OPZ.</p> <p>Zbirajo podatke o infrastrukturi v zdravstveni organizaciji, da bi pregledali in priporočili ustrezne vire za program obvladovanja OPZ.</p> <p>So sposobni upravljanja sistemskih sprememb, vezanih na probleme obvladovanja okužb, ki temeljijo na poznavanju zdravstvene organizacije.</p>	<p>Upravljajo program za obvladovanje OPZ oz. druge programe o neželenih dogodkih (od zasnove do ocene učinka, vključno s proračunom) v skladu z EU, nacionalnimi ali lokalnimi predpisi in politiko zdravstvene organizacije.</p> <p>Igrajo ključno vlogo pri oblikovanju organizacijske strukture za nadzor okužb in protimikrobne odpornosti (AMR) v zdravstveni organizaciji – v sodelovanju z drugimi, kadar je to potrebno.</p> <p>Pregledajo, ocenijo, zagotovijo in priporočijo ustrezna sredstva za obvladovanje OPZ v zdravstveni organizaciji: strokovno in tehnično znanje, prostore za obvladovanje okužb, informacijski sistem, izobraževanje, uporabo povezovalnih strokovnjakov ¹, dodeljene finančne vire.</p> <p>So sposobni upravljanja sistemskih sprememb, vezanih na probleme obvladovanja okužb, na osnovi poznavanja zdravstvene</p>

¹ Povezovalni strokovnjaki (večinoma medicinske sestre) delujejo kot povezava med svojim kliničnim področjem in timom za obvladovanje bolnišničnih okužb. Njihova vloga je, da povečajo ozaveščenost o težavah obvladovanja bolnišničnih okužb na svojem oddelku in motivirajo osebje za izboljšanje prakse. Od: Dawson SJ. Vloga povezovalne medicinske sestre za nadzor okužb. J Hosp Infect. 2003, avgust; 54(4):251-7.

	<p>Znajo obvladovati organizacijske spremembe z uporabo vedenjske znanosti.</p> <p>Poznajo finančne vire z analizo stroškov-koristi aktivnosti obvladovanja OPZ. Se učijo pogajalskih veščin.</p> <p>Se udeležujejo sestankov komisij za obvladovanje bolnišničnih okužb (KOBO), prispevajo k dnevnemu redu in sprejetim dogovorom ter vodijo zapisnike.</p> <p>Prispevajo k rednemu pregledu politik/postopkov za obvladovanje in spremljanje OPZ.</p> <p>Podpirajo načine za izboljšanje timskega dela: zagotovijo orodja za delitev odgovornosti, izmenjavo informacij in načrtovanje nalog.</p> <p>Sodelujejo pri zagotavljanju specialistične ekspertize, vezane na obvladovanje OPZ v zdravstveni organizaciji oz. vedo, kako dostopati do te ekspertize.</p> <p>Širijo informacije o zakonodaji, predpisih in uradnih priporočilih za obvladovanje OPZ.</p> <p>Obveščajo zdravstvene delavce (ZD) o novih grožnjah: epidemijah, novih povzročiteljih itd.</p> <p>Komunicirajo z zunanjimi izvajalci zdravstvene organizacije in podpornimi službami (gradbeništvo, obnavljanje, vzdrževanje, čiščenje in gospodinjstvo, pranje perila itd.) ter jim nudijo podporo.</p> <p>O ugotovitvah obvladovanja OPZ ustrezno poročajo KOBO,</p>	<p>organizacije.</p> <p>Znajo obvladovati posamezne in organizacijske spremembe z uporabo vedenjske znanosti.</p> <p>Prepoznajo in izpogajajo finančne vire z analizo stroškov – koristi programa obvladovanja OPZ.</p> <p>Organizirajo in podpirajo srečanja KOBO in tehničnih delovnih skupin.</p> <p>Organizirajo in vodijo redne preglede politik/postopkov v sodelovanju z različnimi strokovnjaki.</p> <p>Podpirajo načine za izboljšanje timskega dela: zagotovijo orodja za delitev odgovornosti, izmenjavo informacij in načrtovanje delovnih nalog.</p> <p>Zagotovijo specialistično ekspertizo, vezano na obvladovanje OPZ v zdravstveni organizaciji, oz. vedo, kako dostopati do te ekspertize.</p> <p>Oblikujejo pravila in omogočijo ustrezno strategijo za interno obveščanje o nadzoru okužb s ključnimi deležniki.</p> <p>Širijo informacije o zakonodaji, predpisih in uradnih priporočilih za obvladovanje OPZ.</p> <p>Obveščajo zdravstvene delavce (ZD) o novih grožnjah: epidemijah, novih povzročiteljih itd.</p> <p>Komunicirajo z zunanjimi izvajalci zdravstvene organizacije in podpornimi službami (gradbeništvo, obnavljanje, vzdrževanje,</p>
--	--	--

	<p>vodstvu zdravstvene organizacije, kliničnim oddelkom, enotam in drugim vključenim strokovnjakom.</p> <p>Izboljšujejo komunikacijo med različnimi ravnmi oskrbe (primarna, bolnišnična, dolgotrajna).</p> <p>Spodbujajo sodelovanje med strokovnjaki.</p> <p>Ustrezno prispevajo h komunikaciji o obvladovanju OPZ z drugimi deležniki, vključno s komuniciranjem s strokovnjaki javnega zdravja (NIJZ), kadar je to potrebno.</p> <p>Komunicirajo z mediji v skladu s pravili o komuniciranju organizacije.</p> <p>Prispevajo k pregledu in oceni programa za obvladovanje OPZ.</p>	<p>čiščenje in gospodinjstvo, pranje perila itd.) ter jim nudijo podporo.</p> <p>O ugotovitvah obvladovanja okužb ustrezno poročajo KOBO, vodstvu zdravstvene organizacije, kliničnim oddelkom, enotam in vključenim strokovnjakom.</p> <p>Izboljšujejo komunikacijo med različnimi ravnmi oskrbe (primarna, bolnišnična, dolgotrajna).</p> <p>Spodbujajo sodelovanje med strokovnjaki.</p> <p>Ustrezno prispevajo h komunikaciji o obvladovanju OPZ z drugimi deležniki, vključno s komuniciranjem s strokovnjaki javnega zdravja (NIJZ), kadar je to potrebno.</p> <p>Komunicirajo z mediji v skladu s pravili o komuniciranju organizacije.</p> <p>Redno pregledujejo in vrednotijo program za obvladovanje OPZ glede na posodobljeno zakonodajo, priporočila in zadnje povratne informacije (presoje, rezultati spremljanja itd.).</p>
Področje 2: Izboljšanje kakovosti		
Domena	Kompetence mladih specialistov- uvajalna raven	Kompetence izkušenih specialistov - ekspertna raven
Prispevek k vodenju kakovosti	<p>Prispevajo k trajni akreditaciji, certificiranju, vrednotenju in normalizaciji procesov v zdravstvu.</p> <p>Prispevajo k integraciji aktivnosti obvladovanja OPZ znotraj promocije kakovosti in programov za varnost bolnikov v zdravstveni organizaciji.</p> <p>Pripravljajo, izvajajo in usklajujejo presoje profesionalnih postopkov, povezane z obvladovanjem OPZ v kliničnem</p>	<p>Prispevajo k trajni akreditaciji, certificiranju, vrednotenju in normalizaciji procesov v zdravstvu.</p> <p>Prispevajo k integraciji aktivnosti obvladovanja OPZ v zdravstvu znotraj promocije kakovosti in programov za varnost bolnikov v zdravstveni organizaciji.</p> <p>Pripravljajo, izvajajo in usklajujejo presoje profesionalnih postopkov, povezanih z obvladovanjem OPZ v kliničnem okolju.</p>

	<p>okolju.</p> <p>Sodelujejo z zdravstvenimi delavci, pacienti in njihovimi svojci pri ocenjevanju kakovosti obvladovanja OPZ in varnosti bolnikov.</p>	<p>Vodijo (kjer je primerno) in podpirajo druge deležnike, npr. zdravstvene delavce, uporabnike zdravstvenih storitev in potrošniške skupine za vzpostavitev in oceno vidikov obvladovanja OPZ v programih kakovosti in varnosti bolnikov.</p>
Prispevek k obvladovanju tveganj	<p>Zagovarjajo in omogočajo integracijo koncepta upravljanja s tveganji (kot je hitro poročanje brez sankcij o neželenih dogodkih ali napakah) in metod (kot je npr. sistemska analiza temeljnih vzrokov za neželeni dogodek) pri obvladovanju OPZ znotraj zdravstvene organizacije.</p> <p>Prispevajo (v kolikor je lokalno ustrezno) k trajnemu obvladovanju tveganj v zdravstveni organizaciji s koordiniranjem aktivnosti nadzora nad okužbami z ostalimi programi, ki se tičejo varnosti (na primer transfuzije, aplikacije zdravil ali uporabe medicinskih pripomočkov (usklajena komunikacija, usposabljanje, zbiranje podatkov ali obveščanje itd.).</p>	<p>Zagovarjajo in omogočajo integracijo koncepta upravljanja s tveganji (kot je hitro poročanje brez sankcij o neželenih dogodkih ali napakah) in metod (kot je npr. sistemska analiza temeljnih vzrokov za neželeni dogodek) pri obvladovanju OPZ znotraj zdravstvene organizacije.</p> <p>Prispevajo (v kolikor je lokalno ustrezno) k trajnemu obvladovanju tveganj v zdravstveni organizaciji s koordiniranjem aktivnosti nadzora nad okužbami z ostalimi programi, ki se tičejo varnosti (na primer transfuzije, aplikacije zdravil ali uporabe medicinskih pripomočkov (usklajena komunikacija, usposabljanje, zbiranje podatkov ali obveščanje itd.).</p>
Izvajanje presoj strokovnih praks in ocenjevanje izvedbe zdravstvenih aktivnosti	<p>Upošteevajo različne klinične in kulturne vidike ter pogoje, ki opredeljujejo različne vrste vrednotenj in presoj.</p> <p>Vzpostavijo program presoj in raziskav.</p> <p>Pripravijo protokole za vrednotenje izvedbe.</p> <p>Usposablajo presojevalce, da bodo lahko ocenili ciljne prakse, strukture, procese oz. izvajanje storitev.</p> <p>Uporabijo ustrezne epidemiološke metode za zbiranje podatkov, da se zagotovi zanesljivost in ponovljivost.</p> <p>Analizirajo podatke in interpretirajo rezultate presoj ter le-</p>	<p>Upošteevajo različne klinične in kulturne razlike ter pogoje, ki določajo različne vrste vrednotenj in presoj.</p> <p>Vzpostavijo program presoj in raziskav.</p> <p>Pripravijo protokole za vrednotenje izvedbe.</p> <p>Usposobijo presojevalce, da bodo lahko ocenili ciljne prakse, strukture, procese oz. izvajanje storitev.</p> <p>Uporabijo ustrezne epidemiološke metode za zbiranje podatkov, da se zagotovi zanesljivost in ponovljivost.</p> <p>Analizirajo podatke in interpretirajo rezultate presoj ter le-to ustrezno komunicirajo presojanim in vodjem. Koordinirajo in</p>

	<p>to ustrezno komunicirajo presojanim in vodjem. Koordinirajo in poročajo o napredku programa presoj in z njim povezanega učenja v ciljnih enotah oz. oddelkih. Konstruktivno širijo in komunicirajo rezultate presoj in pridobljene izkušnje zdravstvenim delavcem, upravi in drugim vključenim strokovnjakom.</p> <p>Sodelujejo z zdravstveno organizacijo pri oblikovanju in reševanju korektivnih ukrepov.</p>	<p>poročajo o napredku programa presoj in z njim povezanega učenja v ciljnih enotah oz. oddelkih. Konstruktivno širijo in komunicirajo rezultate presoj in pridobljene izkušnje zdravstvenim delavcem, upravi in drugim vključenim strokovnjakom.</p> <p>Sodelujejo z zdravstveno organizacijo pri oblikovanju in reševanju korektivnih ukrepov.</p>
Usposabljanje zaposlenih na področju OPZ	<p>Ocenijo potrebe po usposabljanju zdravstvene organizacije in zdravstvenih delavcev s posvetovanji, anketami in drugimi metodami, kot je na primer analiza izboljšav.</p> <p>V programe zdravstvene organizacije za novo zaposlene vključijo osnovno znanje in ozaveščanje o problemih OPZ.</p> <p>Oblikujejo program usposabljanja o obvladovanju OPZ in postopkih za to za vse zaposlene v zdravstveni organizaciji, da posodobijo svoje znanje in zavedanje po zadnjih podatkih (nacionalnih, lokalnih, novih objavah).</p> <p>Izberejo in zagotovijo ustrezne načine usposabljanja za doseganje pričakovanih rezultatov.</p> <p>Ocenijo učinek usposabljanja.</p>	<p>Ocenijo potrebe po usposabljanju zdravstvene organizacije in zdravstvenih delavcev s posvetovanji, anketami in drugimi metodami, kot je na primer analiza izboljšav.</p> <p>V programe zdravstvene organizacije za novo zaposlene vključijo osnovno znanje in ozaveščanje o problemih OPZ.</p> <p>Oblikujejo program usposabljanja o obvladovanju OPZ in postopkih za to za vse zaposlene v zdravstveni organizaciji, da posodobijo svoje znanje in zavedanje po zadnjih podatkih (nacionalnih, lokalnih, novih objavah).</p> <p>Izberejo in zagotovijo ustrezne načine usposabljanja za doseganje pričakovanih rezultatov.</p> <p>Ocenijo učinek usposabljanja.</p>
Prispevek k raziskovanju	<p>Razumejo metodologijo evalvacijskih in znanstveno-raziskovalnih študij [opisne oz. analitične raziskave (kohortne študije, študije primerov s kontrolami), randomizirane študije, študije učinkovitosti, stroškovne učinkovitosti intervencij ali tehnologij, metaanalize] ter interpretirajo in uporabljajo rezultate.</p> <p>Z zbiranjem podatkov prispevajo k raziskovanju v skladu z</p>	<p>Razumejo metodologijo evalvacijskih in znanstveno-raziskovalnih študij [opisne oz. analitične raziskave (kohortne študije, študije primerov s kontrolami), randomizirane študije, študije učinkovitosti, stroškovne učinkovitosti intervencij ali tehnologij, metaanalize] ter interpretirajo in uporabljajo rezultate.</p> <p>Uporabljajo standardno raziskovalno metodologijo za raziskovanje OPZ in vrednotenje preventivnih ukrepov.</p>

	opredeljeno metodologijo.	
Področje 3: Spremljanje in preiskovanje okužb, povezanih z zdravstveno oskrbo		
Domena	Kompetence mladih specialistov - uvajalna raven	Kompetence izkušenih specialistov - ekspertna raven
Oblikovanje sistema spremljanja	<p>Zagovarjajo aktivnosti spremljanja OPZ (vključno s spremljanjem po odpustu) in zbirajo mnenja ustreznih strokovnjakov za razvrstitev prednostnih nalog in oblikovanje ciljev.</p> <p>Oblikujejo obseg, metodologijo in praktično organizacijo spremljanja OPZ, ki je odvisna od oskrbovane populacije, opravljenih storitev in strokovne vpletenosti, da bi dosegli cilj.</p> <p>Izberejo in določijo ustrezne kazalnike kakovosti.</p> <p>Iz laboratorija in lekarne zbirajo specifične podatke za nadaljnje analize.</p> <p>Poznajo nacionalna in mednarodna priporočila, predpise in standardne definicije za oblikovanje spremljanja OPZ, pri čemer so dosledni pri uporabi definicij.</p> <p>Podpirajo razvoj informacijskih sistemov zdravstvene organizacije (vključno z bolniškimi in laboratorijskimi sistemi) za izpolnitev potreb sistema spremljanja.</p> <p>Prispevajo k mreženju organizacije.</p> <p>Poskrbijo za pravočasne povratne informacije in zagotovijo hitro in odzivno poročanje ter povratne informacije v sistem.</p>	<p>Zagovarjajo aktivnosti spremljanja OPZ (vključno s spremljanjem po odpustu) in zbirajo mnenja ustreznih strokovnjakov za razvrstitev prednostnih nalog in oblikovanje ciljev.</p> <p>Oblikujejo obseg, metodologijo in praktično organizacijo spremljanja OPZ, ki je odvisna od oskrbovane populacije, opravljenih storitev in strokovne vpletenosti, da bi dosegli cilj.</p> <p>Izberejo in določijo ustrezne kazalnike kakovosti.</p> <p>Dobro sodelujejo z laboratorijem in lekarno pri periodičnem pregledu laboratorijskih podatkov in podatkov o porabi protimikrobnih zdravil.</p> <p>Poznajo nacionalna in mednarodna priporočila, predpise in standardne definicije za oblikovanje spremljanja OPZ, pri čemer so dosledni pri uporabi definicij.</p> <p>Podpirajo razvoj informacijskih sistemov zdravstvene organizacije (vključno z bolniškimi in laboratorijskimi sistemi) za izpolnitev potreb sistema spremljanja.</p> <p>Prepoznava koristi mreženja organizacije (lokalno, regionalno in nacionalno) ter najdejo načine za promocijo mreženja.</p> <p>Poskrbijo za pravočasne povratne informacije in zagotovijo hitro in odzivno poročanje ter povratne informacije v sistem.</p>
Upravljanje (uvajanje, spremljanje in vrednotenje) sistema	<p>Prispevajo k izvajanju spremljanja OPZ.</p> <p>Oblikujejo in razvijajo sisteme za učinkovito zbiranje</p>	<p>Uvedejo sistem spremljanja OPZ (pilotno testiranje, implementacija, zagon, prilagajanje in evaluacija) glede na prednostne naloge in cilje organizacije.</p>

<p>spremljanja</p>	<p>podatkov v skladu z opredeljeno metodologijo.</p> <p>Sodelujejo pri pripravi podatkov spremljanja OPZ za analizo.</p> <p>Prepoznajo in komunicirajo z zdravstveno organizacijo ali strokovnjakom javnega zdravja, v kolikor so potrebne dodatne epidemiološke preiskave (študije primerov s kontrolami, kohortne študije, preizkušanja) in preiskave izbruhov.</p> <p>Prispevajo k izdelavi strukturiranih periodičnih poročil o spremljanju OPZ.</p> <p>Redno pregledujejo tveganja, potrebe in prednostne naloge za prilagoditev ciljev in tarčnih kazalnikov spremljanja OPZ.</p> <p>Pripravljajo podatke za periodično vrednotenje učinkovitosti spremljanja OPZ.</p> <p>Zagotovijo, da sta poročanje in zbiranje povratnih informacij učinkovita ter da je komunikacija ustrezna v različnih kontekstih (znanstveni, strokovni, medijski itd.).</p> <p>Učinkovito zbirajo in uporabljajo povratne informacije.</p>	<p>Oblikujejo in razvijejo sistem za učinkovito zbiranje podatkov v skladu z opredeljeno metodologijo.</p> <p>Analizirajo podatke o OPZ z ustreznimi epidemiološkimi metodami, ukrepi in testi. Ko je potrebno, tudi ob pomoči biostatistikov in drugih strokovnjakov.</p> <p>Prepoznajo in komunicirajo z zdravstveno organizacijo ali strokovnjakom javnega zdravja, v kolikor so potrebne dodatne epidemiološke preiskave (študije primerov s kontrolami, kohortne študije, preizkušanja) in preiskave izbruhov.</p> <p>Izdelujejo periodična strukturirana poročila in pomembne ugotovitve in izobraževanja, pri čemer upoštevajo ciljno javnost.</p> <p>Redno pregledujejo tveganja, potrebe in prednostne naloge za prilagoditev ciljev in tarčnih kazalnikov spremljanja OPZ.</p> <p>Pripravljajo podatke za periodično vrednotenje učinkovitosti spremljanja OPZ.</p> <p>Zagotovijo, da sta poročanje in zbiranje povratnih informacij učinkovita ter da je komunikacija ustrezna v različnih kontekstih (znanstveni, strokovni, medijski itd.).</p> <p>Učinkovito zbirajo in uporabljajo povratne informacije.</p>
<p>Prepoznavanje, raziskovanje in obvladovanje izbruhov</p>	<p>Prepoznajo izbruhe OPZ (ali druge neobičajne dogodke) preko stikov s kliničnimi enotami in laboratoriji, preko sistema opozarjanja ali sistematičnih analiz mikrobioloških laboratorijskih podatkov.</p>	<p>Prepoznajo izbruhe OPZ (ali druge neobičajne dogodke) preko stikov s kliničnimi enotami in laboratoriji, preko sistema opozarjanja ali sistematičnih analiz mikrobioloških laboratorijskih podatkov.</p>

	<p>Znajo voditi izbruh OPZ v zdravstveni organizaciji ali v skupnosti.</p> <p>Znajo izvesti deskriptivno in analitično preiskavo izbruha.</p> <p>Izberejo ustrezne molekularne metode tipizacije in interpretirajo mikrobiološke rezultate v tesnem sodelovanju s kliničnim/referenčnim mikrobiološkim laboratorijem.</p> <p>Oblikujejo in implementirajo primerno strategijo za prepoznavanje ter interno in eksterno komuniciranje z vključenimi deležniki, tudi s tistimi na primarni in bolnišnični ravni ter na področju dolgotrajne oskrbe.</p> <p>Interpretirajo ugotovitve in o njih poročajo ustreznim strokovnjakom z uporabo ustreznih sredstev in znajo poiskati ustrezno interno in zunanje strokovno svetovanje, vključno z nasveti strokovnjakov javnega zdravja.</p> <p>Izkušnje, pridobljene pri preiskavah izbruhov, uporabijo pri oblikovanju ukrepov za izboljšanje kakovosti.</p>	<p>Znajo voditi izbruh OPZ v zdravstveni organizaciji ali v skupnosti.</p> <p>Znajo izvesti deskriptivno in analitično preiskavo izbruha.</p> <p>Izberejo ustrezne molekularne metode tipizacije in interpretirajo mikrobiološke rezultate v tesnem sodelovanju s kliničnim/referenčnim mikrobiološkim laboratorijem.</p> <p>Oblikujejo in implementirajo primerno strategijo za prepoznavanje ter interno in eksterno komuniciranje z vključenimi deležniki, tudi s tistimi na primarni in bolnišnični ravni ter na področju dolgotrajne oskrbe.</p> <p>Interpretirajo ugotovitve in o njih poročajo ustreznim strokovnjakom z uporabo ustreznih sredstev in znajo poiskati ustrezno interno in zunanje strokovno svetovanje, vključno z nasveti strokovnjakov javnega zdravja.</p> <p>Izkušnje, pridobljene pri preiskavah izbruhov, uporabijo pri oblikovanju ukrepov za izboljšanje kakovosti.</p>
Področje 4: Dejavnost obvladovanje okužb		
Domena	Kompetence mladih specialistov - uvajalna raven	Kompetence izkušenih specialistov - ekspertna raven
Razvijanje intervencij za obvladovanje OPZ	<p>Zberejo in analizirajo relevantno dokumentacijo za razvoj področja OPZ.</p> <p>Pripravijo politiko in postopke obvladovanja OPZ v skladu z nacionalnimi ali lokalnimi standardnimi operativnimi postopki (SOP), npr. za validirane glavne aktivnosti na področju obvladovanja OPZ , kot so standardni preventivni ukrepi in higiena rok.</p>	<p>Zberejo in analizirajo relevantno dokumentacijo za razvoj področja OPZ.</p> <p>Pripravijo politiko in postopke obvladovanja OPZ v skladu z nacionalnimi ali lokalnimi standardnimi operativnimi postopki (SOP), na primer za validirane glavne aktivnosti na področju obvladovanja OPZ , kot so standardni preventivni ukrepi in higiena rok.</p>

	<p>Izolacija in posebni barierni ukrepi.</p> <p>Dezinfekcija kože.</p> <p>Priprava bolnika pred operacijo.</p> <p>Dekontaminacija in sterilizacija medicinskih pripomočkov.</p> <p>Invazivni posegi: žilna in urinska katetrizacija, mehansko predihavanje itd.</p> <p>Podporne dejavnosti: upravljanje s perilom in odpadki, čiščenjem in gospodinjstvom, strežbo hrane, okoljsko varnostjo (zrak, voda), dekontaminacijo neživih površin.</p> <p>Primeri za aktivnosti zdravja pri delu: ukrepanje po izpostavitvi telesnim tekočinam, preprečevanje poškodb z ostrimi predmeti in drugih tveganj za okužbe zdravstvenih delavcev.</p> <p>Cepljenje zdravstvenih delavcev in pacientov.</p> <p>Prispevajo k oblikovanju in izvajanju postopkov za krizno upravljanje pri obvladovanju OPZ: upravljanje s sistemom opozarjanja na dogodke, seznanitev pacientov z zapleti, odpoklic potencialno kontaminirane opreme in zalog, poročanje in izmenjava z ustreznimi strokovnjaki s področja zdravstva.</p> <p>Prispevajo pri pripravi kliničnih postopkov, ko so potrebni posebni previdnostni ukrepi za obvladovanje OPZ.</p> <p>Prispevajo pri pripravi kliničnih postopkov za specifične</p>	<p>Izolacija in posebni barierni ukrepi.</p> <p>Dezinfekcija kože.</p> <p>Priprava bolnika pred operacijo.</p> <p>Dekontaminacija in sterilizacija medicinskih pripomočkov.</p> <p>Invazivni posegi: žilna in urinska katetrizacija, mehansko predihavanje itd.</p> <p>Podporne dejavnosti: upravljanje s perilom in odpadki, čiščenjem in gospodinjstvom, strežbo hrane, okoljsko varnostjo (zrak, voda), dekontaminacijo neživih površin.</p> <p>Primeri za aktivnosti zdravja pri delu: ukrepanje po izpostavitvi telesnim tekočinam, preprečevanje poškodb z ostrimi predmeti in drugih tveganj za okužbe zdravstvenih delavcev.</p> <p>Cepljenje zdravstvenih delavcev in pacientov.</p> <p>Prispevajo k oblikovanju in izvajanju postopkov za krizno upravljanje pri obvladovanju OPZ: upravljanje s sistemom opozarjanja na dogodke, seznanitev pacientov z zapleti, odpoklic potencialno kontaminirane opreme in zalog, poročanje in izmenjava z ustreznimi strokovnjaki s področja zdravstva.</p> <p>Prispevajo pri pripravi kliničnih postopkov, ko so potrebni posebni previdnostni ukrepi za obvladovanje OPZ.</p> <p>Prispevajo pri pripravi kliničnih postopkov za specifične razmere.</p> <p>Načrtujejo strategijo za oblikovanje postopkov v zdravstvu.</p>
--	---	---

	<p>razmere.</p> <p>Načrtujejo strategijo za oblikovanje postopkov v zdravstvu.</p>	
Uvajanje postopkov za obvladovanje okužb	<p>Prispevajo k oblikovanju politike implementacije in pregleda smernic ter priporočil za obvladovanje OPZ glede na SOP: vloge in odgovornosti nadzorovalcev, trenerjev, komunikatorjev, strokovnjakov.</p> <p>Širijo ustrezne politike in postopke ustreznim oddelkom ter zdravstvenim delavcem nudijo stalno pomoč in podporo pri izvajanju.</p> <p>Ugotavljajo odstopanja glede skladnosti izvajanja postopkov in vključujejo zdravstvene delavce.</p> <p>Promovirajo in sodelujejo pri ocenjevanju skladnosti izvajanja postopkov in prispevajo k izboljšanju skladnosti s spremljanjem parametrov glede na procese ali izide.</p> <p>Olajšajo uvajanje postopkov obvladovanja OPZ v zdravstvenih organizacijah.</p>	<p>Vzpostavijo program implementacije in pregleda smernic ter priporočil za obvladovanje OPZ glede na SOP: vloge in odgovornosti nadzorovalcev, trenerjev, komunikatorjev, strokovnjakov.</p> <p>Širijo ustrezne politike in postopke ustreznim oddelkom ter zdravstvenim delavcem nudijo stalno pomoč in podporo pri izvajanju.</p> <p>Ugotavljajo odstopanja glede skladnosti izvajanja postopkov in vključujejo zdravstvene delavce.</p> <p>Promovirajo in sodelujejo pri ocenjevanju skladnosti izvajanja postopkov in prispevajo k izboljšanju skladnosti s spremljanjem parametrov glede na procese ali izide.</p> <p>Olajšajo uvajanje postopkov obvladovanja OPZ v zdravstvenih organizacijah.</p>
Prispevek k zmanjšanju protimikrobne odpornosti	<p>Spodbujajo pomen preventive in spremljanja odpornosti proti protimikrobnim zdravilom (AMR), vključno z antibiotično profilakso. Izpostavljajo človeško, ekonomsko in javnozdravstveno breme AMR in jo sporočajo odločevalcem ter skupnosti.</p> <p>Ugotavljajo specifične dejavnike AMR v zdravstveni organizaciji.</p> <p>Vključeni so v pripravo načrta za zmanjšanje AMR v zdravstveni organizaciji, ki temelji na ugotovitvah glede lokalnih dejavnikov in se osredotoča na zmanjševanje prekomerne in napačne rabe protimikrobnih zdravil ter</p>	<p>Spodbujajo pomen preventive in spremljanja odpornosti proti protimikrobnim zdravilom (AMR), vključno z antibiotično profilakso. Izpostavljajo človeško, ekonomsko in javnozdravstveno breme AMR in jo sporočajo odločevalcem ter skupnosti.</p> <p>Ugotavljajo specifične dejavnike AMR v zdravstveni organizaciji.</p> <p>Pripravijo načrt za zmanjšanje AMR v zdravstveni organizaciji, ki temelji na ugotovitvah glede lokalnih dejavnikov in se osredotoča na zmanjševanje prekomerne in napačne rabe protimikrobnih zdravil ter omejevanje navzkrižnih okužb in kontaminacij.</p>

	<p>omejevanje navzkrižnih okužb in kontaminacij.</p> <p>V izvedbo načrta za zmanjšanje AMR v zdravstveni organizaciji vključijo ključne strokovnjake.</p> <p>V zdravstveni organizaciji uvedejo sistem spremljanja AMR; sodelujejo pri nacionalnih in mednarodnih shemah spremljanja.</p> <p>Oblikujejo in predlagajo ustrezne kazalnike kakovosti glede identifikacije in nadzora nad AMR oz. beleženje in identifikacijo spremljanja AMR, ob tem pa upoštevajo veljavno zakonodajo in varstvo osebnih podatkov.</p> <p>Sodelujejo pri spremljanju porabe protimikrobnih zdravil za zdravljenje in profilakso ter pri tem vključujejo člane KOBO.</p> <p>Prispevajo k usposabljanju zdravstvenih delavcev glede uporabe protimikrobnih zdravil, vključno s predpisovanjem, razdeljevanjem in spremljanjem porabe.</p>	<p>V izvedbo načrta za zmanjšanje AMR v zdravstveni organizaciji vključijo ključne strokovnjake.</p> <p>V zdravstveni organizaciji uvedejo sistem spremljanja AMR; sodelujejo pri nacionalnih in mednarodnih shemah spremljanja.</p> <p>Oblikujejo in predlagajo ustrezne kazalnike kakovosti glede identifikacije in nadzora nad AMR oz. beleženje in identifikacijo spremljanja AMR, ob tem pa upoštevajo veljavno zakonodajo in varstvo osebnih podatkov.</p> <p>Sodelujejo pri spremljanju porabe protimikrobnih zdravil za zdravljenje in profilakso ter pri tem vključujejo člane KOBO.</p> <p>Prispevajo k usposabljanju zdravstvenih delavcev glede uporabe protimikrobnih zdravil, vključno s predpisovanjem, razdeljevanjem in spremljanjem porabe.</p>
<p>Svetovanje glede ustreznega laboratorijskega testiranja in uporabe laboratorijskih podatkov</p>	<p>Svetujejo o ustreznem spremljanju mikroorganizmov in presejanju pacientov, osnovanem na mikrobnih habitatih in patogenezi infekcijskih bolezni.</p> <p>Znajo interpretirati mikrobiološke rezultate za pomoč pri preprečevanju in obvladovanju OPZ.</p> <p>Razumejo značilnosti mikroorganizmov in znajo uporabiti znanje kot pomoč pri oceni tveganja okolja pacientov in zdravstvenih delavcev glede tveganja za prenos mikroorganizmov na bolnike in zdravstvene delavce.</p>	<p>Svetujejo o ustreznem spremljanju mikroorganizmov in presejanju pacientov, osnovanem na mikrobnih habitatih in patogenezi infekcijskih bolezni.</p> <p>Znajo interpretirati mikrobiološke rezultate za pomoč pri preprečevanju in obvladovanju OPZ.</p> <p>Razumejo značilnosti mikroorganizmov in znajo uporabiti znanje kot pomoč pri oceni tveganja okolja pacientov in zdravstvenih delavcev glede tveganja za prenos mikroorganizmov na bolnike in zdravstvene delavce.</p>
<p>Dekontaminacija in sterilizacija</p>	<p>Razlikujejo med stopnjami tveganja, ki jih predstavljajo posamezniki, oprema in okolje.</p>	<p>Razlikujejo med stopnjami tveganja, ki jih predstavljajo posamezniki, oprema in okolje.</p>

medicinskih naprav	<p>Predlagajo in izberejo ustrezne metode in izdelke za dekontaminacijo.</p> <p>Razvijajo in posodablajo postopke glede dekontaminacije in sterilizacije v smernicah in standardih.</p> <p>Podpirajo in spodbujajo centralizacijo dekontaminacije in sterilizacije medicinskih naprav.</p>	<p>Predlagajo in izberejo ustrezne metode in izdelke za dekontaminacijo.</p> <p>Razvijajo in posodablajo postopke glede dekontaminacije in sterilizacije v smernicah in standardih.</p> <p>Podpirajo in spodbujajo centralizacijo dekontaminacije in sterilizacije medicinskih naprav.</p>
Nadzor okolja kot vira okužb	<p>Predlagajo ustrezne ukrepe za obvladovanje okužb pri ravnanju z odpadki, zrakom, vodo, perilom in hrano.</p> <p>Prispevajo k zmanjševanju tveganja za OPZ s sodelovanjem pri arhitekturni in funkcionalni zasnovi enot in pripadajočih osnovnih storitev v zdravstvenih organizacijah.</p>	<p>Predlagajo ustrezne ukrepe za obvladovanje okužb pri ravnanju z odpadki, zrakom, vodo, perilom in hrano.</p> <p>Prezamejo aktivno vlogo pri zmanjševanju tveganja OPZ pri načrtovanju prenov in novogradenj v zdravstvenih organizacijah.</p>

Vir: European Centre for Disease Prevention and Control. Core competencies for infection control and hospital hygiene professionals in the European Union. Stockholm: ECDC; 2013.

Prevod: Irena Grmek Košnik, Tatjana Lejko Zupanc, Martina Juder Kogler. Potrdila delovna skupina pri DP 7.1 v okviru projekta JAMRAI-2 dne 18. 10. 2024.